

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Félévre	5	—	"
Negyedévre	2	—	"
Egy órára	1	—	"
Egyen szám ára 4 kr.			

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULYÁN**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj

Nagy hasasos petit sorért 5 kr. Nagyon nagybetűs sorért 6 kr. Kisbetűs sorért 4 kr. Hirdetéseket a kiadókhoz kell küldeni. A hirdetésnek a felületnek fele. Bélyeg: 1 mára nem külön beiktatásért 30 kr.

A templomi, vagy gyülekezeti isteni-tisztelet becsé.

Egyházi beszéd; a renovált Nagytemplom 1897. november 14-én történt megnyitása alkalmával elmondta és — elő- és utómondással — írta

Dicsőfi József.

(Folyt és vége.)

Imé, szer. testvéreim, Megváltónk itt is a legkövetesebb tanító. Tőle tudjuk meg, hogy mi a becsé a gyülekezeti, vagy templomi isteni-tiszteletnek, Tőle tudjuk meg, hogy miért szükségesek ma is és lesznek mindenkor a templomok. Nem önmagukért kedvesek e szent helyek mennyei Atyáknak, hanem azért a gyülekezeti, amely itt az Ő imádságára egybe szokott seregleni. Egy templom önmagában véve, ha még oly pompás és gazdag is kívül-belől, ha még oly világra szóló remeke is az építésznek, teljesen értéktelen a mi Istenünk, az élő Isten előtt; mennyei Atyánk kedve csak akkor telik bármely templomban is, ha holt köveit megeleveníti az a szomszúság, mely az Istenét kereső gyülekezetet bele vonzza s a mely a szoltáros ajkait is ez epedő szavakra fakasztotta: „vajjon mikor mehetek el, hogy bemutassam magamat az Isten előtt?” A mi Istenünknek legfőbb ezéja országának, az Isten országának megalapítása itt közöttünk, hogy benne mi, az Ő gyermekei elnevelőd-hessünk a nemesen folytatott földi életben a nemesen folytatandó örök életre: hogyan gyönyörködnek hát Ő abban a templomban, a melyben gyermekei Ő utána epedő lelkők szomszúságában egybesereglenek, együtt vannak s testvéries társaságban, a gyülekezetben minden alkalommal erősítik egymást abban a boldogító tudatban, hogy Ők az élő Istennek nemes és örök életre elhívott gyermekei. Igen, szer. testvéreim, a gyülekezet tagjai erősítik egymást e boldogító tudatban, mert a gyülekezeti istentiszteleteknek a legtermészetesebb és legmélyebb lélektani alapjok is megvan. Százan meg százan dicsekednek épen ma vele s aztán egy-egy komolyabb pillanatban keserve-sen is panaszkodnak a miatt, hogy Ők himni már teljességgel nem tudnak. Oh, mert az elhívó isteni kegyelem órája jár szakadatlanul és út és szavára magába száll, ha csak egy percze is, a legsivárabb lélek is. Hiába, hiába: ha himni nem tud, ha már nem tud himni! Micsoda siralmas, kegyetlen állapot csak a testre nevezze is, ha rakott asztal mellett éhséget és szomszúságot érez s még sem képes sem enni, sem inni! — És miért nem tudsz himni? mondd csak felebarátom! Jer, hadd mondjam meg én, hisz te magad úgy sem tudod s még csak nem is gondold, hogy miért nem tudsz himni. Azért, mert letépted magadat a gyülekezet anyai emlőjéről s nem ösmeredt többé áldásait. Te csak e világ kenyér és vírág-piaczán izzadsz és jársz; lármájában és muló illatában elesenevészedik lelked, míg végre meg sem hallod mindig erőtlenebbé váló szótát, melyben figyelmeztetne, hogy te e világban is felette állsz e világnak s így természetesen szerint tenmagad legszentebb érdekében keresned kell szüntelen ama világ felett álló örök valóságot, az Istent. Itt, itt a hívők gyülekezetében éreznél nemes feled igazán ama Fővalóság után epedő szomszúságát s a benne bizó természetes hitet, mint a hogy a melegben meleg, a hidegben hideget éreznél s a mint együtt örvendezünk az örvendezőkkel s együtt sirunk a sírókkal akaratlanul is.

Itt tanulnád el azt a hitet, mely a maga elevenségében hírből sem ösmeri a kételkedést, mert bizik minden aggodalom nélkül, mint a gyermek szokott édes atyjában. Ha itt hallanád az élő hit ez énekeit, megannyi önkénytelen megnyilatkozásait: „Az Ur énnekem öríző pásztorom”, „Te benned biztunk eleitől fogva”, „Oh, Jézus, mi idvességünk, fejedelmünk s dicsőségünk”, „Szentlélek, végy körül bennünket, szenteld meg szívünket”, bizony-bizony mondom neked, megszólalna szivedben is ama húr, melynek édes zengését olyan régen nem hallád, először csak megszólalna, de már a második s harmadik alkalommal zengene szilajon, hangosan, ellenállhatatlanul, míg végre boldogan együtt énekelnél te is az énekelőkkel! — S ha itt látnád az imádkozókat: a himni tudók és a nem himni nem tudók seregét, a mint hal-kan utána susogja az Ur szolgájának könnyör-gését; ha látnád azt a szegény koldus árva gyermeket, a kinek atyja és anyja sirhalma felett nem maradt egybe e világon, mint Istene s aki e földön csak két helyen találja magát igazán otthon, ott a temetőben és itt mennyei Atyja hajlékában, ha látnád csak egyetlen egyszer, hogy mint imádkozik itt megdicsőült arccal: „az én szívemnek közsziklája és az én örökségem Te vagy óh Isten, mind-örökké” s ha megfigyelnéd, hogy mint nevelő őt e hite és hitének ez egyszerű imádsága apa és anya nélkül is az emberi társadalom egyik legértékesebb tagjává; ha látnád itt a szegény aggasztányokat, a kikhez oly közel az élet határa, hogy elvénült, meghorgadt testtel és megiszögült ajakkal is mily ifju lélekkel imádkoznak örök életük Istenéhez s ha csak egyetlen ihlete érintené szivedet ama boldogságnak, a mit itt és csak itt érez a bűneiből és a koporsó ütötte sebéből meggyöngyült lélek: bizony mondom, legott lehámlanék rólad a hitetlenség durva kérge s Tamás szavaival együtt imádkoznál az imádkozókkal: „én Uram, és én Istenem!” Mert megfog hatni és magával fog ragadni akaratom ellenére is az a közvetlenség, az a természetesség, a melylyel a hit, a lélek szomja a hívők gyülekezetében nyilvánul, és meg fogsz győződni affelől, hogy a még tiszta, meg nem mérgezett leleknek ily önkénytelen megmozdulása mögött valami természetes, ősi erő rejtezik, épen úgy, mint a testi éhség és szomszúság mögött. Ugy-e, gyilkosává leszesz testednek, ha éhségre és szomszúságra süket maradsz: óh, jusson eszedbe, kimondani is irtódom, hogy épen így gyilkolod meg nemesebb feledet, ha Isten után epedő ősi szomszúságával nem gondolsz, hogy aztán végképen megüresedj pusztá porrá és hamuvá. Szer. testvéreim, mindennap halljuk emlegetni korunk egyik legszegényesebb betegségét, az öngyilkosságot; de ugyan ki gondol a szerencsétlen meghalt öngyilkosok mellett az öngyilkosok ama sokkal nagyobb fekete seregére, kik ének öngyilkosságuk után is, mert nem testők, hanem nemesebb felők életét gyilkolták meg? Nincs időm most rólok hosszasan szólni; de Megváltómtól kettőt tudok felölök biztosan. Először: hogy köztük vannak a szivtelen önzők, kik magukon kívül nem ösmernek senkit; továbbá a maguk meggyőződését megtagadók, elárulók, csak azért, hogy a földi haszonért szerepelt vágyó, egyébként egészen semmire-való kapaszkodók, szóval mindazon, a kik előtt nincs semmi szent és ninesen örökkévalóság s akik épen ezért jól meg akarják játszani, igazán ki akarják élni, ki akarják dobzódni ezt a muló, ugyanis egyetlen életet. És megvallom, a jövő

felöl való e sejtelmők nem rosz. Mert a mit felölök 2-szor biztosan tudok az, hogy e boldogtalanok nemesebb felünk örök életére nem is gondolhatnak, hiszen hogy éljen az ő nemesebb felők örökre, mikor Ők azt már itt a porban megölték, meggyilkolták? I...

De lelkünknek Isten után epedő szomja a gyülekezetben nemesek éled és erősödök, hanem le is csillapul. Itt esörgedezik az igazi élet vize, mert itt tanítatik Ő, ki így hívja magához a szomjazó lelkeket, „ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám és igyék!” Mi nem pusztán ájtatoskodunk és nem is csak szertartás-kodunk templomainkban, hanem kiváltképen tanulunk és egyedül Őt tanuljuk s Ő tőle a Fiutól az Atyát s az Atyának az Istennek velünk való kegyelmes akaratát és aztán azt, hogy nekünk meg miképpen kell viselnünk magunkat, hogy mennyei Atyánk akaratának megfelelhessünk. Tehát valóságos iskolák a mi templomaink és pedig a legfelségesebb és legboldogítóbb tudomány iskolái, annak a tudománynak iskolái, mely megtanít bennünket már itt e szegény földön nemesen és boldogan és így örök életre élni. És épen ez a tudomány oltja meg lelkünk szomját, mert Istent és örök életet kereső nemesebb felünkkel megtaláltatja az Istent és az örök életet. S talán soha sem volt nagyobb szükség e tudomásra, mint épen napjainkban. A különböző ösmeretek millió meg millió csatornán szivároznak be közibénk p. a könyvekben és a tömérdek hirlap utján, egy és ugyanazon tárgyat 5-6 fele világításban is találja az olvasó és kapunk igaz, féligaz és egészen nem igaz híreket légió számmal, nem esoda, ha főképen a gyöngébb lelkek zavarba jönnek, hogy hát mit higgyenek, mit tudjanak és mit eselekedjenek. Világító torony e lelkeknek a templom, hogy el ne tévedjenek és el ne vesz-szenek a különböző emberi ösmeretek kavargó hullámi közt. És az erősebb és műveltebb lelkeknek nem volna szükségök templomra? Épen nekik van legelső sorban, a kik természetök és ösmereteiknél fogva sokkal hajlandóbbak a kételkedésre, mint az egyszerű hívők. S ha ma látom a vallás közönyösek folyton növekedő számát, önként eszembe jutnak templomaink, a melyekből rendszeren htányzanak előkelőbbjeink s fájdalmasan bár, de megnyugszom sorsukon: hogy himnének, mikor nem hallanak? hogy szeressék vallásukat, mikor nem is értik? hogy volnának erősek a hitben, holott kerülük a helyet, az Ur házat, melyben meggyőződést szerzhethének? ...

De nem, nem nyugszom meg, nem nyughatom meg sorsukon! Együtt e megújított templommal hívogatom őket ide az Ur színe elé, hogy élvezék Ők is e gyülekezet és e szent ház áldásait, és hívogatlak mindnyájotokat szer. testv.! Lássátok, még a testvériség nagy gondolata is, a melylyel a keresztyén vallás ajándékozta meg e világot, templomaink kívül még a legkövetesebb köztársaságban is csak „szálló ige”, csak pusztá név marad, mert a válaszfalak ember és ember között ott állanak ma is; ám szent hajlékainkban testet ölt a kint csak elkiabált szó: itt testvéreknek hívjuk, tudjuk és mutatjuk egymást szent sákramentumainkban, imádkozásunkban éneklésünkben, elmélkedésünkben hogy ekképpen minden isteni tiszteletünk alkalmával újra meg újra kitörjük a rút önzés egy-egy agyaráat fékezük állati szenvedélyét, hogy aztán ott kint az életben tudnók egymást Isten gyermekeihez illően nemesen és igazságosan szeretni és egymás gyarlóságait békével eltűrni s a gyöngédség észrevétlenségével meg is nemesíteni. Oh, jertek,

Oh, jertek hát az Isten házába! Miért és hová is menekültek Ő előle, hiszen mindenütt, még a sirban is csak az Ő nagy hajlékában vagytok. És míg az Ő nagy hajléka, a mindenség ott kint olyan néma s csak jelekben beszél és oly rideg, — oh, nézzetek meg most is a szomorú őszt, minden alápergő sárga levél e világ egyetlen nagy igazságának az enyészete örök ítéletének egy-egy harsonája! . . . addig az Ő templomában magának az élő Istennek a szíve szól hozzánk, és szól olyan nyelven, melyet megértünk, a mi magunk nyelvén, és serkent és tunit meggyőzni az enyészetet és tullelni ezt a múlt világot. Miért kerültek hát a templomokat, és épen a mi templomainkat? Hallottuk most is, hogy maga az Isten Fia minő áldásokat ígér az Ő nevében itt egyesülő gyülekezetnek, úgyhogy magának az Isten Fiának ajakával monda az aranyzáju Chrysostomos: „egyimádkozó gyülekezettől nem tagadhat meg az Isten semmit”. És mi kimutattuk, hogy a templomoknak és a gyülekezeti isteni tiszteleteknek ősi történelmi és mélyesleges lélektani alapok van, mely csak akkor vesztethet el, ha az emberiség valaha megtagadná a saját történetét s végképen elkoresosodva lemondana nemesebb fele alaptermészetről. . . . Oh, látogassátok hát a zsolttáros égő szomjúságával a hívők gyülekezetét, különben nem vehetitek áldásait, sőt még csak meg sem ösmerhetitek, mert a hívők gyülekezete ama „berekesztetett kert”, ²¹⁾ a melyet csak az képes igazán ösmerni és becsülni, a ki maga is benne él. És aztán — a mit főképen a mai élet szomorú tümenényei kötnek szívünkre, — gondoskodjunk szép és nagy városunkban minél több templom építéséről, hozzuk áldozatul két fillérünket és ezreinket, kitől a mint telik, — a miképen eselekedtek az ősök: mert a hol a templomok ritkán állanak, ott, — nem én, és napok hirdetik, — ott sűrűn épülnek ama szomorú hajlékok: a börtönök, a fegyházak, a megháborodott lelkek, az elmebajosok gyógyintézetei, a melyeknek ajtajai felett én mindig a pokol e kegyetlen feliratát látom: „hagyjatok fel minden reménnyel, a kik ide beléptek!” . . . Amen.

III.

UTOIMÁDSÁG

Hogy eljöhettünk s bémutatathatunk magunkat e megújult házban is Előtled, Isten, jó Atyánk: a hála egyedül és osztatlan a Tiéd! Mi csak akartunk, Te eselekedél; a fardok veritékesöppjeire áldást kegyelmesen most is Te adtál.

Aldunk, Uram, megáldó Istenünk. Aldunk, hogy munkánk lön ily jó szerencsés; és áldunk, hogy megértük e napot, — oh, mert a már elhervadt nyárral és az ősznek hulló lombjával együtt elhervadtunk, s hulltunk volna mi is oly könnyen és oly észrevétlenül, ha különös irgalmad nem vigyáz ránk.

S hálaunknak áldozatul fogadd el, Atyánk, e megújított templomot; az ősök ránk örökségül hagyak, mi megbecsültük, s megbecsüljük érték, kivált pedig szentséges nevedért, mely benne köztünk él, tanít s vigasztal.

Oh, eljen is közöttünk szent neved! Az, mit Fiad jelentett meg nekünk, hogy Te Atyánk vagy és mi gyermekek. Hogy megtanuljuk már elvalahára, hogy nem elég, ha csak száj hirdeti, — a mimagunké és a másoké, — hogy mily igaz gyermekek vagyunk, hanem mutassa egész életünk, minden nemes tettünk s minden szavunk a rut önzésnek minden árnya nélkül.

Ezért hirdettesd igédet közöttünk meészen, mint az igazság szavát, hogy a magukról megfedekezőket a bün delila-ölen rázza fel, s ne engedje végképen megvakulni.

S Te Atyánk, hallgass meg minden minden könyörgést, mit e megújított ház falai közt — oh bácsak új szívvel — Hozzád bocsátunk! Szemeid védjék ezt minden csapástól s Szíved táplálja itt a szíveket.

Egyházadat ne hagyj soha magára, óvd minden büntől és minden vihartól.

Vigyázz e mi szép városunkra is; ihlesse Lelked, hogy el ne feledje, hogy eddig is neved őrizte meg és tette nagygyá, s így jövője is félelmeden épül föl egyedül. Áldd meg minden intézetét, amely elősegíti szent országodat,

kivált reformált! egyházunkat és az iskolákat és ezek között e szent hely szomszédját, főiskolánkat, — oh, add, hogy megújult házad mögött minél hamarabb megújuljon ő is — valóra válván nagy s méltó reménye!

Áldd meg, Atyánk, hazánkat s nemzetünket, melyekre, — ép e napok hirdetik — kegyelmesen gondot viselsz ma is! Órizd meg a királynak jó szívét, ki megértette a Te népeidet, — és nyujtsd hosszúra drága életét!

Es őket, kik betegségek miatt fel nem jöhettek e megújított templomba, Te ujítsd meg, jó Atyánk, akár e múlt életre, akár pedig amaz örök hazára! Amen.

Jegyzetek.

¹⁹⁾ Zst. 73. 26. — ¹⁹⁾ Ján. 20. 28. — ²⁰⁾ Ján. 7. 37. — ²¹⁾ Én. 4. 12.

BELFÖLD.

A katolikus autonómia. A napilapokban is észlelhető volt az a felfogás, mely az autonómiai képviselők közt is elterjedt, mint ha Szapáry Gyula és Apponyi Albert grófok közül csoportosuló autonómiai képviselők pártot képeznének, mely mint középpárt a szélső pártok ellen dolgoznék és ezek ellen a külön párt fegyvereivel foglalná a lást. Ezzel szemben egy tudósító azt jelenti hogy ily pártkülönbségek nincsenek s az autonómiai képviselők az a része mely Apponyi és Szapáry Gyula grófok álláspontjaival incidenciatlanul egyetért, nem képez külön pártot, sőt ellenkezőleg arról a törekvésről lehet csak szó, hogy a nézeteltérések és ellentétek lehetőleg összeegyeztessenek és a katolikuság jól felfogott érdekei szempontjából a kongresszuson ne legyenek pártok hanem legyenek a képviselők mindnyájan egy pártban: jó magyarkatolikusok. Apártpolitikai tendenciák — ezen a téren — épp úgy távol állanak Apponyitól, mint a hogy kívánatos, hogy ily tendenciák az autonómia gyülestermébe be ne lérközzenek, mert ez által csak az autonómiai és a magyar katolikuság jól felfogott érdekei szenvedne. Az a csoport, mely Apponyiban és Szapáry Gyulában bizik és mellettük sorakozik, épp azt az álláspontot képviseli, hogy a szélső álláspontok találkozhassanak és kiegyezkedjen. az autonómia lényeges részei érvényesülhessenek és a szélső álláspontok rideg fentartása meg ne buktassa azt a célt, mit a jó hazafi és a jó katolikus ezen a téren maga elé kitűzhet.

A fumei zavar. A kibontakozás módja kezd feltűnni a szemhatáron a fumei ügyekre nézve. Az új képviselőtestületi választásokon ugyanis előreláthatólag a multkori választáson kissé több maradt liberális-párt fog többségre jutni, amely párt őszinte híve a békes megoldásnak. Vezére a pártnak Ciotta János, a volt fumei podeszta, aki az autonóm párt többségre jutásakor nagyta oda állását. Ugyane párt egyik kiváló tagja Dall'Asta elemmondta egy magya lap levelezőjének, hogy a liberális párt azért engedte át a tért az autonomistáknak, mert a magyar kormány a legutóbbi képviselőválasztáskor nem támogatta, hanem gr. Batthyány Tivadár jelöltségéhez ragaszkodott, a ki az autonóm-párt jelöltje volt. A jövő teendőire nézve Dall'Asta és a liberálisok nézete az, hogy elsősorban Fiume autonóm jogait kell tisztázni és egyrésztől felreérthetetlenül kimondani, hogy merő keptelenség az autonomisták amaz álláspontja, mintha Fiume községtanácsa törvényhozói testület volna, másrésztől pedig biztosítani az olasz nyelv épségét és az autonóm jogokat. A liberálisok emez álláspontja teljesen korrekt és közjogunknak megfelelő; remélhető tehát, hogy a liberális párt többségre jutásával a béke nehézség nélkül helyre lesz állítható.

KÜLFÖLD.

Politikai felfogások Belgrádban. A mióta Milán papa ismét otthon tartozkodik a fia mellett Belgrádban, azóta kedélyesen telnek

ott a napok. Milán király egészen új elveket és szokásokat honosít meg a politikában s ha eddig csak a pénzügyek körül érvényesítette tehetségeit, úgy most már a magasabb politika felé is elragadja újra életre kelt uralkodói ambíciója. A radikálisokkal, a kik nyugtalan és forróvérű emberek, sok baja van Szerbiában a kormánynak s mert Milán király nem szereti a sok ceremóniát, egyszerűen közzétette a Male Novinében, a kormán féléhivatalos lapjában egy kis kommunikét, a mely óva inti a radikálisokat a tulzásoktól, mert különben mindannyian a belgrádi várba kerülnek. Ennél egyszerűbb elhallgattatása az ellenzéknek alig képzelhető e. Milán király valóban szenális tanujelét adta ezzel kormányfői belátásának. Tettének nem is maradnak el a következményei, mert mint a bécsi kormányhoz közel álló körökből írják lapunknak, Bécsből felhívást fognak intézni Milánhoz, fogadja el az osztrák kormányelőki szeket, mint a hol legmeltóbban nyilvánulhatnak az ellenzék megfélemezésére irányuló törekvései.

Eső után köpenyeg. A büszke görög hadsereget, mely annyira reménnyel indult el Törökország ellen, megverték a gyenge és erőtlén török katonák. Ez tanulság volt a görögöknek és a hadügyminiszter most úgy akar segíteni a bajon, hogy idegen tiszteket kíván a görög hadreregbe hívni, a kik a katonákat megtanítsák a hadviselés művészetére. Egy eszersmind bevállása annak, hogy a görög tisztek nem állanak hivatásuk magaslatán s nagyobb büntetést a hadügyminiszter nem igen mérhetett rájuk, mint azt, hogy idegen tiszteket hozat a katonák kiképzésére. Ez a szegyeteljes mellőzés sok keserű pillanatot okozhat a görög tisztekek, de egy-zersmind tanuság lehet rájuk nézve is ez a jövődöre.

A Dreyfus-ügy. Walsin-Esterházy Fernando gróf kedden d. u. megjelent a párisi szerkesztőségekben és a következő nyilatkozatot tette:

Most érkezett Londonból, hetek óta tud az ellene szőtt komplotról és jelentést is tett erről a hadügyminiszternek és Faure elnöknek. Átdott egy iratot Billoi hadügyminiszternek, mely Piquardtól hadügyminiszterium osztályfőnökötől kapott ki most Algrban van és ki eleinte Dreyfust védte, de később elfordult tőle. Ezen irat feltételül bebizonyította Dreyfus bünösségét.

Erdekes annak módja, miképp jutottak Dreyfus-ék arra a gondolatra, hogy Walsin Esterházy az igazi áruló.

Egy híres bankár megvásárolta a Dreyfusról szóló könyv egy példányát, mely a Dreyfus ellen bizonyítékul szolgáló levél falsimijét is közölte. Elrohant Scheuer Kestnerhez, kijelentve, ismeri a levél iróját, Walsin Esterházy az: Scheuer-Kestner azt felelte, hogy ő is arra gyanakszik.

A kamarában számos képviselő szóba hozta az ügyet es Scheuer-Kestnernek ad igazat. A kormány állása veszélyeztetve van, azért ez ügyben mindig tartandó volt, melyen a nyilatkozat szövegét alapították meg. Ezt tegnap délben tették közzé.

Szinház.

Három kalap. Tegoap ismét a Debreczenben rég nem látott darabot elevenített föl Komjathy. Henequinnek nagy ügyességű és igazi humorral s gunynyal teljes darabja került a közönség elé: a Harm kalap. czimszerepet (Duprailont) Szatmáry Árpád játszotta s az egyike az ő legkitünőbb alakításainak. Szépen kidomborított minden egyes bonyodalmit a mibe bele kerül s ezen kívül még ő maga is fűszerezte előadását egy adaj jó humorral. Mellette igen jó alakítást tett Fenyéri Mór (Lylvetter) a ki jelentéktelen szerepet igazi művészzel játszotta s igazán megerdemli a dicséretet s a közönség tapsait. Az inast (Baptistet) Szentes játszotta, rajta is meglátszik a szerep kellő átérzése s az igen tulozható s ez által nevétséges szerepet ügyesen mutatta be. Tanay és Vidor szintén jók

voltak s hozzá járultak, hogy a közönséget az egész estén át derült hangulatban tartották s nekik is kijutott elég a tapsból. Folinusné s Szabó Irma szintén részesei voltak az est sikerének. A közönség általános jó kedvben hagyta el a színházat.

Vanderbilt tiszteletdíja. Vanderbilt, a híres amerikai milliomos néhány hónappal ezelőtt Konstantinápolyban volt. Egész családjával künn vitorlázott a tengeren, gyönyörű jáktán. Egy napon Coquelint, a Théâtre Français művészt, aki atutazóban volt, meghívta, hogy látogassa meg és tartson számára egy kis előadást, Coquelein három monológot mondott el, az amerikai nábob pedig így szabta meg a tiszteletdíjat: Ön hatszor fakasztott könnyekre s azt hiszem, nem sok, ha egy esztét 100 dollárra becsülök. Ezenkívül tizenkétszer ragadt kaczagásra s minden ilyen alkalom 200 dollárt ér. Aztán papirost huzott elő s ráírta:

Coquelein ur számlája
Vanderbilt urnál.

Egy délutáni előadás:
6 könnyű dbja 100 dollár . . . . 600 dollár
12 nevetés dbja 200 dollár . . . . 2400 dollár

Összesen: 3000 dollár.

Coquelein noha a díjazásnak ezt a módját nem szokta meg, bizonyára eléggőten tavozott.

Papiros színház. Egy szakújságban azt olvassuk, hogy New-Yorkban hozzáfogtak egy papirosból való színház építéséhez. Sokan azt állítják, hogy a papiros tömbök a kőnél és a téglánál többet érnek. A papiros rosszabb melegvezető a téglánál és így a papirosból épült házak télen melegebbek nyáron hűvebbek a kőnél és a téglánál. A papiros tömböket külön erre a célra szolgáló anyaggal kenik be, mely a nedvesség ellen megőrzi azokat, úgy, hogy a papirosból épült házak nem szenvednek a nedveség miatt. Ezenkívül a papirost sóval impregnálják, mely a tűzveszély ellen megőrzi a antiszeptikus anyagot is kevernek bele, mely a papirost megvédelmezi a rovarok és baktériumok támadásai ellen. Az am-rikaiak azt állítják, hogy jövőben a házakat pusztán papirosból fogják építeni, ami azonban nem akadályozza őket abban, hogy New-Yorkban tegyúbban is százhusz méter magas kőházakat építsenek.

Nyelvtan és színház. A mai megromlott nyelvvezék sokszor bosszantó hibát mondat az emberrel. Nem tartjuk feleslegesnek az alábbiakat az alkalommal kiemelni. A magyar ember színház-ba, szindarab-ba jár és nem a színház-hoz, vagy szindarab-hoz. »Vo tál már Arany ember-nél?« — így csak a Lipót- városban beszéltek ezelőtt 10 évvel, ma már ott is azt mondják, hogy Tri-by-be mindig elmentünk, a hány-szor csak adták, stb., stb. Hasonlóképpen nem a hangverseny-hez, hanem a hangverseny-be megyünk. Ezt azonban így mondják: Eljöttök a holnapi hangverseny-re? Ellenben loverseny-be ep úgy nem megyünk, mint loverseny-hez, hanem e-akis loverseny-re. A belépi jegy is valakinek a jutalomjátéka-ra szól és nem a jutalomjátéka-hoz.

A Csokonai-kör ünnepélyes ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, nov. 18.

Csokonai Vitéz Mihály születésnapját mindig kegyelettel üli meg városunk társadalmának közművelődési fokmérője, a Csokonai-kör. Ezen a napon vezet be a téli szezonban tartani szokott üléseit ünnepélyes üléssé, amelyen mindig számottevő irodalmi becsű felolvasások és lélekemelő zenei és egyéb előadások vannak napirenden, amelyek is különbözik rendes ülésétől, hogy nem délután hanem este közös vacsorával és tánczszal egybekötve rendezik.

A tegnapi estélyen is megtelt a Bika-diszterme városunk intelligenciájának bizakodásával, hogy megünnepelje Csokonai Vitéz Mihály születésének 125. évfordulóját.

Ott láttuk: Széll Farkas kir. táblai tanácselnököt, a Csokonai kör elnöke, Géresi Kálmán tank. kir. főigazgatót és Komlóssy Arthur v. főjegyzőt, a Csokonai-kör alelnöke, Puky Gyula kir. táblai elnököt, Dobiecski Sándor máv. üzletvezetőt, Varga Ferenczet, dr. Bartha Béla, dr. Bacsoni Lajos akad. tanárokat, Dóczy Imre főgymn. igazgatót, Karai Sándor főgymn., dr. Kardos Albert főrealisk, dr. Szanió Sámuel ker. akad. tanárokat, dr. Nagy Lajos, Szilágyi Imre dr. Benedek János, dr. Tüdös János, Márk Endre ügyvédek, Tóth Béla gyógyszerészt, dr. Tüdös Kálmán orvost, Stahl Géza városi főmérnököt, stb., stb. A hölgyközönség is szépen volt képviselve. Ott voltak:

Urasszonyok: Kiss Áronné, Széll Farkasné Perczel Józsefné, Varadi Szabó Janosné, Steinacker Eandorné, dr. Benedek Janosné, Dicsőfi Józsefné, Szilágyi Karolyné, Varga Ferenczné, Kolbenheyer Kálmánné, Dóczy Gedeonné, Szabó Antalné, Joó Istvánné, Kovács Sándorné, Konrad Lászlóné, dr. Tüdös Janosné, Rottler Beláné, Bartha Beláné, Bacsoni Lajosné, Karai Sándorné, Füleky Pálné dr. Nagy Lajosné, Stahl Gézané, Géresi Kálmánné, Emmert Józsefné, Tóth Beláné, Ujváry Istvánné, Schönberger Vilmosné, Sziemeth Karolyné, Stiller Mórné, Toanhofer Janosné, Chilinsky Györgyné, Katca Lászlóné stb.

Kisasszonyok: Széll Marianne, Perczel nővérek, Steinacker Viola, Varga Irén, Than-hoffer Anna, Kovács Laura, Kovács Ilona, Szabó Gizella és Ilonka, Konrad Teréz, Konrad Margit, Konrad Irén, Konrad Mari-ka, Emmert Evelin, Emmert Leona, Ujváry Ilona, Bacsoni Sarolta, Schönberger Jolán, Koós Otília, Karácsony Otília, Sziemeth Lujza, Szilágyi Margit, Dóczy Ilona, Kubek Margit, Kalicza Berta, Kalicza Margit, Gáspárdi Ida stb., stb.

Kévéssel 7 óra után Rácz Károly zenekara rázendítette zenei nyitányát mely méltó kezdete volt a még csak ezután következett műelővezetnek. Valóban, a mai közönség fel sem fogja, hogy micsoda kincs egy művelt társadalomra oly művészi képzettségű zenekar amilyenel Rácz Károlyban mi dicsekedhetünk, aki istentől megáldott művészleke sugallatát önti úgy a maga, mint társai hegedűjébe.

A zene után a városi da legy-lef teljes enekkara vonult fel a pódiumra s elenevelte Csokonai Vitéz Mihály remek ódáját, A tihanyiecbóhoz, újból fűzve egy gyönyörű levelet nagybecsű érdemkorszerűjához.

Az ének elhangzása után Széll Farkas, a Csokonai kör kiváló érdemű tudós elnöke lépett a délszaki növényekkel díszített s mögötte a falon a város színeit viselő drapériák közt feakasztott Csokonai i-képpel ekeskedő emelvényre s a következő mely felfogással msgalkotott megnyitó beszédet mondta:

»Tisztelt Csokonai-kör!

Csokonai Vitéz Mikálynak, a mi halhatatlan költőnknek 125-ik születési évforduló napján imé ismét összegyűlekeztünk, hogy megkezdjük a Csokonai-kör szokásos téli felolvasó estélyeit.

Szívem mélyéből üdvözölöm ez alkalomból a kör igen tisztelt tagjait és kedves vendégeinket.

A Csokonai körnek czíme jelzi célját, elnevezése jelöli meg feladatát. Amint Csokonai minden szíve dobbanása egy nemes s nagy eszmének s erzésnek odaadó szolgálatában hangzott fel: a Csokonai-kör rendeltetése nem lehet egyéb, mint haladás azon az uton, melynek egyik oszlopa és világitó fáklya Debreczen halhatatlan alvó költője volt: az idealizmus és a nemzeti szellem egybe találkozó ösvényén való haladás által a magyar nemzeti társadalom, a magyar nemzeti kultúra fejlesztése, tökéletesítése.

Ha visszatekintünk a száz évvel ezelőtt fennállott viszonyokra s összehasonlítjuk azokat a mostaniakkal, azt tapasztaljuk, hogy bizonyos vonatkozásokban teljesen hasonló egymáshoz a mi és a jelen század vége s ezt a hasonlóságot az irodalomban különösen

észlelhető az a sajátos jelenség okozza, melyet legalkalmasabban »Századvégi irány-nak nevezhetünk.

A mult századvég Voltair és Rousseau-féle természet filozófiája, mely nyomokat hagyott meg a Csokonai egy pár alkotásán, sőt felfogásán is, mintha egybe vána a mostani naturalisztikus irányzattal, melynek van ugyan egy-két mestere, de általában véve utánszásukban tulságig mereszkedő epigonok kedvelt vesszőparipája.

De valamint Csokonait nem volt képes elántoritani tulajdonképeni költői egyéniségétől semmiféle csábító idegen irányzat, mert ennek befolyásán győzedelmeskedett az ő hatalmas nemzetes felfogása a rajongó idealizmus: (melynek legfőbb erőforrása épen maga az erőteljes magyar nemzeti szellem) ép úgy a jelen időszak ezen sajátos irányja sem tartúat számot maradandó életre, mert nélküli az eszmék fenmaradásának fölértékelése: az igazságot s ez abban rejli erőt.

A magyar költői irodalom mai képe jó részben szinte vigasztalan volna, ha arra nem gondolnánk, hogy ez a századvégi szellem, ez a naturalisztikus irány, sőt itt-ott kihívó cosmopoli izmus csak átmeneti állapot tünekeny jelenségei s ha át nem volnánk hatva attól a tudattól, hogy a magyar nemzeti szellem ellenállhatlan ereje győzedelmeskedni fog ezen az ideg-óráig tartó modern dekadens ideányzaton. — Mert hiszen jaj is volna a magyar irodalomnak, ha erőforrásait nem a magyar nemzet véreből, lelkületéből, hanem idegen talajból meritené s eredeti alkotások helyett beérni a külföldi mintára szabott idegen nyomokon tételgyő, belső érték nélküli utánszásokkal.

Csokonai magyar volt minden ízében, szellemében, felfogásában, nyelvezetében; s ha itt-ott meglepnek is bennünket keresetlen — vagy talán nagyon is keresett — exotikus kifejezései: általában minden munkáján átsülámlik egy hatalmas költői lelek nemes idealizmus, mely rajong minden szépért jóért és nemesért, okáért állítva a szerelemnek, a honszeretetnek sőt (mint mai esélyünk következő felolvasásában erre illetékes kezek elibünk fogják sorolni) — a vallásosság-nak is.

A Csokonai-kör a századvég sajátos irodalmi küldelmei közegett is tántoríthat anull halad feladatának egyenes útján; szolgálva a magyar nemzeti művelődés szent ügyét; szem előtt tartva, hogy a nagy magyar Áltöld legmagyarabb városának kulturintézménye s pillanatára sem feledve, hogy Csokonai nevét viseli.

Ezek előre bocsátásával még egyszer meg köszönve a szép számmal megjelent tagjarsak és a tisztelt közönség nagybecsű érdeklődését: a Csokonai kör mai ünnepélyes ülést — s ezzel egyszermind ez évi felolvasó estélyeinek sorozatát — ezennel megnyitottunk nyilvánítom.

A mély hatást keltett és élénk éljenzéssel és tapsal fogadott elnöki megnyitó után

Dicsőfi József lépett az emelvényre, hogy előadja nagyszabású és a Csokonai nérről elnevezett körnek Csokonai 125-ik születésnapját ünneplő hangulatához teljesen méltó s az irodalomtörténészek figyelmére minden tekintetben érdemes és valódi ihlettel s a költő iránt érzett rajongó szeretettel megírt tanulmányát Csokonai vallásosságáról. A remek értekezés a körnek a tél folyamán megjelenő Évkönyve számára készült s így kénytelenek vagyunk lemondani a gyönyörrel, melyet nekünk s — hisszük — t. olvasóinknak is az egész értekezés lenyomatása okozna s meg kell elégednünk azzal, hogy az alábbiakban csak befejezést adjuk szó szerint.

Az értekezés elején annak az okát kutatja, miért volt Csokonai kevésbé vallásos, illetve miért mutatott ettől mintegy aberrációkat is s azt atyja korai halálának majd később az egyik tanára által kultivált matematikai theológiának tudja be. Az értekezés további részében kimutatja, — hogy ez az aberráció a költőben csak muló, de nem lelke mélyén gyökerező jelenség volt — s

A göröngyön még egy csókot ejie :
A lelket is e csókba lehalte.

Varjak, várják, jó sokáig eltart ;
Költögetik; néma, hideg, meghalt.
Az uszálon hantot vontak rája . . .
Ma se tudják: mi volt a halála?

Szünni nem akaró tapsvihar jutalmazta
a mi kedves poétánkat, zúgott a Hogy volt!
de nem volt több költemény elszavalására
rálírható.

Utána kivitték az asztalt és czimbalmot
állítottak helyére, a melyhez leült Nagy
Dezso, a debr. hangverseny termeknek immár
rendes vendége s mellette ifj. Szilágyi Imre
jelent meg hegedűvel a kezében. Mindkettő
valódi művész és Beriot 'Andante et ronde
russe' cz. darabjának előadásával oly élvezet-
ben részesítettek bennünket, amelyben ritkán
van részünk s amely különösen ilyen fiatal
két embertől a legnagyobb meglepetés. Nem
is szűnt meg utána a taps mindaddig, míg
újra ki nem álltak a pódiumra s el nem
játszották ráadásul ugyancsak Beriotnak IX.
concert Adagioját.

Mikor aztán a tetszészaj némileg lecsilla-
pult, a főisk. énekkar vonult fel az emelvényre
s újból Macsary S. vezetése alatt kiváló
precizitással elénekelt Csokonainak remek
bordalát a Csikóbőrös kulaeshoz. Zajos tapsok
és ójének kíséretében hagyta el az énekkar
a pódiumot s a közönség nagyrésze, a kik
az ezután következett közös vacsorán nem
vettek részt, a Rácz Károly indulójának
hangjai mellett hagyták el a termet.

Körülbelül 50-60-an azonban — ott
maradtak, férfiak és nők vegyesen s a legjobb
hangulatban foglaltak el a fehér asztalokat,
majd a vacsora után a fiatatság tánczra per-
dült s a keső éjjelbe nyult be a Csokonai-
első ünnepélyes ülése, melyről mindenki azzal
bucszott el: folytatása következik.

Ujdonságok.

* **A segesvári honvédsírok.** Mind ez
ideig nem volt pontosan megállapítható, hogy
kik estek el a segesvári harcmezőn. Az EMKE
segesvári fiókja fáradozik most azon, hogy az
elcsesztett honvédek neveit egy emléktáblával
örökítsék meg. E czélból felkerik mindazokat,
kik erre vonatkozólag adatokkal bírnak, hoz-
zákat azt az EMKE tudomására. A honvédek
neveit egy márványtáblára vesve, a fehéregyházi
Petőfi emlékszóbor mellett állítják fel.

* **Kossuth Ferencz levele a menza-
egyesülethez.** Kossuth Ferencz orsz. kepvi-
a függetlenségi és 48-as párt elnöke a menza-
akadémika 14-ikén megtartott közgyűlése alkal-
mából a következő megleghangy levelet intézte
a menza-egyesülethez:

A menza akadémika igen tisztelt elnökségének.

Legnagyobb örömmel fogadtam el
becses meghívásukat és intéznék a hazafias
ujsgához néhány szót, kifejeztem óhajuknak
megfelelőleg, a vasárnap megtartandó ünne-
pélyes közgyűlésen. Azonban, már régebben
elvallalt kötelezettségem folytán épp ez napon
kölesden teszek, Kossuth Lajosnak, feled-
hellen edes atyámnak és mesteremnek szo-
borleplezésén. Ez mentse ki és magyarázza
meg az egybegyűlendő hazafias ifjuságnak
elkerülhellen elmaradásomat. Nem mulaszt-
hatom el azonban az alkalmat, hogy ki ne
fejezem örömmömet a felett, ha a magyar
ifjuság szívában magas lángokat vet a
hazafiaság tüze. Az ifjuság a jövő, önk
van hivatva a mi helyünkre állni, mikor
majd kidőlünk mi, kik hazánk elvévülhetlen jo-
gait küzdünk, tiszta hazafiságból, önzetlenül.
Eszmeink megvalósulása a jövőben van
mint az önk élete, a haza reményteljesen
tekint erősödő ifjuságára és mint edes anya
keblére szorítja jóvendőbeli oltalmazót. —
Önök, kik előtt egész élet utja nyitva
ál, lépjenek ez utra tiszta lelkesedéssel,
magas idealokkal és távolítsák el fiatal szí-
veikből a szkeptikusok egykedvűségét és a
haszonlesés erkölcsös kísérteit. A magas

ideálok felemelik a lelket és biztosítják önö-
ket arról, hogy egy netalan hosszúra nyuló
életpálya végén nyugodtan tekinthessenek
vissza a megfutott utra, azzal a tudattal,
hogy életük történelme e két szoban van
kifejezve: haza és becület! Legyenek üd-
vözölve fiatal barátaim a jónak és nem-
snek egyenes útján. Övja meg az Isten önö-
ket és jóvendő eltűket. Igaz tisztelőjük és a
hazafias ifjuság törhetlen híve.

Kossuth Ferencz s. k.

* **Eljegyzés.** L i c h t b l a u Albert
a «Debrecezi Katona-Iskola» tulajdonosa és
igazgatója eljegyezte Fürst Szidónia
kisasszonyt Német-Palánkáról.

* **Királyi csontok — birói szemlén.**

III. Béla csonterekléit egymás után érik a
viszontagságok, melyek rend szerint kinos
melegletést szereznek a kegyelet közönség-
nek. Most is ilyen meglepetésről van szó. Mint
értesülünk a királyi csontokat annak rendje
és módja szerint birói szakértői szemle alá
veszik, mint akarmely más dolgot, melyet a
biro egyszerű jogi tárgynak minősít. A királyi
ereklék ugyanis közönséges sommas pernek
tárgyai. Megtörtént néhány hónappal eelőt,
hogy a csontokat az antropológiai intézet le-
fényképezette. A lefényképezés nem is az
intézet helyiségében, hanem az illető fotogra-
fus műtermében történt, habár az erekléket
— ugy tudjuk — nem lenne szabad elszállít-
tani sem fotografálási, sem más czélból. Még
ma is rejtély egyébiránt, hogy az antropológiai
intézetből milyen uton módon szállították az
erekléket a fotografushoz, kicsoda őrizte azokat
ott és miképpen történt a visszaszállítás.
A fotografus tényleg elkészítette a fényképe-
ket, de azokat az antropológiai intézet nem
fogadta el, mert nem találta sikerülteknek. A
fotografus erre pört indított s így került a
dolog az egyik fővárosi bíróság elé, mely
alkalmasint legközelebb megtartja a birói
szemlét a sokat zaklatott ereklék fölött. —
Bizony már nagyon sietős lenne III. Béla
király eltemetése, mert ki tudja, mi vár még
egy a kir. csontokra.

* **A detektiv protekciója.** Ma délelőtt
egy szegény jámbor arcu poigartársunk je-
lent meg szerkesztőségünkben, hogy siralmas
esetét nekünk elpanaszolja. Mivel mi panas-
kodását méltányosnak találtuk, itt röviden
olvasóinknak is előadjuk. Kohn Márton bulyi
illetőségű napszámóról van szó, ki mint mon-
dá, régebbi idő óta városunkban kereste meg-
élhetéséhez szükséges mindennapi kenyerét,
mindaddig míg csak Moskovics Béla volt rendőr
ügynök, ki azóta több szabálytalanság s más
manipulációk miatt állásából elmozdítottak
ót a II. ker. r. kapitányságnál mint rosvott
multó, közveszélyes egyént bejelentette s ezen
egyszerű állítására ki nem tiltatta. A szegény
napszámos ember nem tudta ennek a kitil-
tásnak jelentőségét felfogni s itt maradt. —
Moskovitz ezt megtudván, kegyesen figyelmez-
teté Kohn, hogy neki e városban többé semmi
helye, sőt hogy a napszámosunk iránt ezert
jöindulatát még jobban kimutassa, késznek
nyilatkozott a rendőrségnél kitiltási rende-
lő visszavonását is kieszközölni, minek címen 5
frtot a jámbor halandótól fel is vett. —
A rendelet visszavonása azonban csodálatos
módon késett mindig. Kohn mar maga is
nyugtalanzkodott s meginterjúholta protek-
torát a dolog kitete irányában. A rendőr
ügynök ur erre még 5 frtot kért azon általa-
nosan ismert közmondásra hivatkozással. mi-
szerint «A kerék is úgy forog ha kenk»
egyben azt ajánlotta neki, hogy jelentse be
magát odáig is míg a dolog elintéztét nyer:
a bejelentési hivatalban hamis néven. Kohn
ezt nem tette hanem időközben értsülven
Moskovicz nap fényre került turpisságról,
feljelentette volt protektorát hamis vad ko-
holása és ragalmazás miatt a kir. ügyészség-
nél egyben most már saját közüleg akarjuk
mondani saját labulag falkocozgott a rendőr
kapitánysághoz, azon kérelemmel, hogy a ki-
tiltási rendeletet vonják vissza. S mivel er-
erkölcsi bizonyítványa igazolja mindezeket, a
biztos siker reményében várja az ítéletet.

Moskovics urnak ez azonban nem első tette.
Már egy ízben egy Herskovics Zsuzsi nevű
leányzót tiltatott ki ily módon, ki Kohn Cili
néven most is itt lappang. Mint jellemző ap-
róságot itt még megemlíjük, hogy Kohn az
egyik 5 frtot tellérokban akarta neki átadni,
a mire ez azt veiven fel a z n a g y o n
z ö r ö g bankóban követelte jól megérde-
melt honoráriumát.

* **Vadászok figyelmébe.** A debreczeni
vadásztársulat 1897 évi választmányi ülés
jegyzőkönyvéből. A tekintetes városi tanács
határozata folytán az összes erdőőrök a va-
dászfegyver használatától el lettek tiltva s
csak azon ese ben használhatnak vadászfegy-
vert, hogyha a városi erdész urakat vadá-
szatra kísérik. Az idényi hajtóvadászatok a
következő napokon fognap megtartani: I.
P i p ő h e g y e n, december 5-én, II.
S o m a c s ó s z h á z i, december 19-én,
III. H a l á p i c s á r d a, 1898 január
9-én, IV. H a r m a s h e g y e n, január
30-án. A hajtóvadászaton való részvétel a
házi szabály 108 §-a értelmében ld. Pájer
József társulati penztárnok urnál a hajtóva-
dászaton előtti 24 órával előbb bejelentendő.
Debreczen, 1897. november hó 16-án. Meg-
Megbízásból: P u b l i g Ernő jegyző.

* **Emlékek a honfoglalás korából.** —
Sátoralja-Ujheyről írja levelezőnk: A bodrog-
közi járásban fekvő S z o m o t o r h e y s é g
arról nevezetes, hogy ennek közelében a győz-
tes honfoglaló magyarok a Zemplenvaraba
menekülő ungi várspánt, L a b o r e z o t
utólérték, elfogták és fölakasztották. A csatá-
ban elesett vitézek tiszteletére a magyarok —
a krónika szerint — s z o m o r u t o r t
ültek, melytől a falu S z o m o t o r nevet
visel. De történelmileg nevezetes helység hata-
rában, talán az említett csata helyén, most
egy szőlő forgatása közben érdekes ősrégi
leletre akadtak. Ugyanis oly férfi és löcsont
vázakat, kengyelvasakat, különféle edényeket
ermeket és kovadarabokat találtak ott, melyek
minden valószínűség szerint a honfoglalás
harcaiban elesett pogány magyaroktól erednek
Budapestről S z e n d r e y János több tu-
dós társával Somomotorra érkezett, hol most
ásatni fognak.

A régiségek egy részét már föl is küld-
ték a Nemzeti Múzeumnak: egy homokdomb-
ban eltemetett magyar vitéz ezüst vörteü
kardját, fokos baltáját, löszerszárait és csont-
jait. A leletek között volt egy érdekes ázsiai
pénzdarab is. Ismael ben Ahmed emir ezüst
érme, a mely tzhát a lelet korát biztosan meg-
állapítja.

* **Milyen lesz a tél?** Loveley londonit
időjő, ki negyven év óta foglalkozik a mete-
orológiával és szigorúan tudományos elveken
alapuló időjósárai Angliában évtizedek óta
komoly figyelemben részesülnek, az 1897-98
iki térről is közzétette jóslatát. Loveleynek
jóslata csöppet sem vigasztaló. E szerint no-
vember felétől fogva egész december közepé-
ig esős kellemetlen idő lesz, mely türethet-
lenne teszi az utcán való tartózkodást; eme
négy hét alatt annyi eső fog esni, hogy a
folyamok sok helyütt megdagadnak és árviz-
veszedelmet okoznak. December 15-én vagy
16-án fordulat áll be. Egy-zerre oly erős
fagy köszönt be, melyhez fogható évtizedek
óta nem volt; Az európaik azt fogják kep-
zeln, hogy Szibériában vannak, de szeren-
csére ez a másik véglet nem tart sokáig, mert
már január első napjaiban, talán 4-én vagy
5-én, újra enyhére változik az idő és ilyen is
marad márczius elejéig, a mikor kemény
tél fog bekövetkezni; — ekkor aztán
lesz bőven hó és fagy és az emberek téli ru-
hában is fázni fognak. Csak márczius vége
elé lesz megint enyhébb idő, mely aztán el-
tart egészen a fagyos szentek idejéig, a mikor
Európa sok részében újra fagy fog beállni,
sőt még Orbán napján is vigyáznunk kell,
mert 1898 ban ez a szent is ki fog tenni ma-
gaért s hideg fuvalatával végig fog vonulni
egész Európán. — Mac Doval angol csil-
lagász a napfoltokból jóslja meg, hogy milyen
lesz az idő. Most azt jóslta, hogy a tél rend-
kívül hideg lesz, mert a napfoltok erre enged-
nek következtetni. Szerinte a nyár is hűvösebb

lesz a szokottnál, Mac Dovald hosszú évek tapasztalataira alapítja a megfigyelését, melyről előadást tartott a minap a londoni Royal Meteorological Societyben.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. XXIII. t. cz. végrehajtása iránt.

e) a budapesti orsz. chemiai intézet és központi vegykeresleti állomás igazgatója, illetőleg a kolozsvári állami vegykeresleti állomás főnökeiből, esetleg helyetteséből, mint előadóból.

d) az illető székhely tisztii főorvosából vagy helyetteséből és

e) két titkárból, a kik a bizottság üléseiben váltakozva vesznek részt.

A titkárok egyikét Budapesten a kereskedelemügyi, másikat a földművelésügyi miniszter rendeli ki.

A kolozsvári állandó bizottság két titkára közül az egyiket a kolozsvári tudományegyletem, a másikat a kolozsmonostori gazdasági tanintézet tanár-egyédei vagy assistensei közül a kereskedelemügyi, illetőleg a földművelésügyi miniszter nevezi ki.

Mind az elnök, mine a tagok s a titkárok — működésük megkezdése előtt — a főpolgármester, illetőleg a főispán előtt szakértői esküt vagy ezt pótló ünnepélyes (fogadalmat) bizonyítást tesznek le.

Az elnök, előadó és a titkárok megfelelő tiszteletdíjra, nemkülönb a vegykeresleti állomás ide vonatkozó költségeiről, s a menyében kezelőszemélyzet alkalmazása szükséges, ennek díjazásáról és a dologi kiadásokról a kereskedelemügyi miniszter költségeloirányzatában gondoskodik.

A tagok állása tiszteletbeli és ennél fogva fizetéssel nem jár.

A bizottsági üléseket az elnök hívja össze. Az ülésekre az összes bizottsági tagok meghívandók. A két titkár közül azonban, a kik üléseken váltakozva működnek, csak az egyiknek jelenléte szükséges.

A bizottság határozatképes, ha az elnökkel vagy helyettesével együtt, a titkáron kívül, legalább öt tag jelen van.

Szavazategyenlőség tekintetében az a vélemény tekintetik a bizottság véleményének, a mely mellett az elnök szavazott.

A titkárok szavazati joggal nem bírnak. A bizottság határozatait, ha röviden is, de indokolni tartozik.

Külön vélemény csak akkor vehető fel a jegyzőkönyvbe, ha ahhoz a jelenlevő szavazatképes tagok között még legalább egy tag csatlakozik.

22. §.

A bizottság szakvéleményt mond mindazonban a kérdésekben, a melyekre nézve az eljáró elsőfokú hatóság a törvény s a jelen utasítás értelmében és korlátai közt hozza fordul.

Az állandó bizottság tartozik az elsőfokú hatóság által bemutatott adatokat, a külső tényköriülmények leírását s a működött vegyes által esetleg megjelölt vizsgálat eredményeit, az erről szóló kimutatásokat stb. figyelembe venni s szakvéleményének megalkotásánál — a saját vizsgálatának eredményén kívül — a helyi nyomozat által szolgáltatott adatokat is különben megvizsgálni.

A szakszerű vizsgálat mód-zerére nézve különleges utasítás és ügyrendi szabályzat intézkedik.

A bizottság határozata jegyzőkönyvbe foglalandó és ennek az elnök és a titkár által aláírandó hivatalos kiadmánya a megkereső hatósághoz aküldendő, eredetije pedig a bizottság levéltárában őrizendő.

23. §.

Ha az állandó borvizsgáló szakértő bizottság véleménye az elsőfokú hatósághoz leérkezett, köteles ez utóbbi a tárgyat haldadéki kitérni s a kifejtettekhez képest

iteletet hozni s azt a panaszlottal, valamint a 30. §-ban említett bor ellenőrző bizottsággal — a szabályszerű felelősségi határidőre való figyelmeztetés mellett — közölni, köteles továbbá azonnal, még a tárgyalás megtartása s itelethozatal előtt, az állandó bizottság által mesterségesnek nyilvánított bor egész készletére a zárlatot azonnal elrendelni és foganatosítani is.

24. §.

Minden jogerős ítélet a 30. §-ban említett bor-ellenőrző bizottsággal, valamint az illetékes állandó borvizsgáló bizottsággal is, haladéktalanul közlendő.

25. §.

Az állandó borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye továbbá kihágási eljárás alapjául szolgál s a bizottság s akvéleményének szakszerű szempontból való bíralatába az eljáró hatóságok nem bocsátkozhatnak.

Másrészt azonban önként értetik, hogy olyan esetekben, a mikor az állandó borvizsgáló szakértő bizottság szakvéleménye szerint a megvizsgált minta nem esik kifogás alá vagyis, ha a szakértő bizottság a megjelölt, szakszerű vizsgálatból nem képes megállapítani, hogy az illető ital titott módon készített vagy kezeltetett volna, de h. ennek dacára az 1893. XXIII. t. cz., illetőleg a jelen rendeletben elkövetett tiltott cselekménymás uton (t. i. az 1890 évi 38.547 számú belügyministeri rendelettel kiadott Elj. Szab. 3. §-a értelmében a hatóság által bivataltól összegyűjtendő adatok, vagy tanuallomás, beismerés stb. útján) bizonyították, akkor ezen bizonyítékok alapján a kifejtetteknek megfelelő ítélet hozandó.

26. §.

Ha a jogerős ítélet felmenő, a boraiból vagy egyéb készleteiből vett minták a felmentettek visszaadandók, illetőleg ha természetben már vissza nem adhatók, értékök készpénzben megtérítendő.

Ellenben, ha a jogerős ítélet marasztaló, a mesterséges bor, illetőleg a titott módon kezelt italok — az elítelt fél költségére — denaturálandók és ennek megtörténte után — a hatóság ítéletéhez képest — vagy visszaadandók az elítelt félnek ipari célokra (például cognacfőzésre vagy ecetkészítésre) leendő felhasználás végett, vagy pedig eldoboztatván, ipari célokra leendő felhasználás végett értékesítendő s a befolyó összeg az ítéletben megjelölt jótékony célokra fordítandó. Oly esetekben, mikor a panaszlott mesterséges bor készítésével vagy gyártásával elkövetett kihágás miatt ítélik el, az ítéletben rendelkezendő, hogy a denaturált folyadék értéke jótékony célra fordítandó, s az illető jótékony cél magában az ítéletben megnevezendő; ha mégis ily esetekben az eljáró hatóság a denaturált folyadéknak a fel részére való visszaadását rendelné el, azt az ítéletben tüzetesen indokolnia kell. Ellenben olyan esetekben, a mikor a büntető ítélet tárgyát csak a mesterséges bor forgalomba hozatala képezi, a forgalomba hozó jó- vagy rosszhiszeműségének s egyéb mellékkörülményeknek figyelembe vételével és kellő mérlegeléssel döntendő el, hogy vajjon a denaturált folyadék az elíteltnek visszaadás-keve, vagy pedig jótékony célra értékesítessék-e.

Folyt. köv.

A kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be:

Eljárás víznyomómasú klisek előállítására. Bergonyaszedő gép. Hajdina és árpahámozó gép. Centrifugal mosógépek szén és érc mosására. Irast sokszorosító gép. Gyufavágó gép. Ujtások tesztak és más hasonló anyagoknak földarabolására szolgáló gépeken. Fejparna vasuti kocsiülések és hasonlóak számára. Felhúzó készülék ivlampák részére. Eljárás és gép fa vagy más anyagból való faragvány — másolatok előállítására. Kettősen nyomtató

készülék. Állomás jelző és jeladó. Gép dobozsarkak beragasztására. Univerzális rotációs gép sokszínű nyomáshoz. Aczetylen lángzó; Szénpor tüzelés. Eljárás ürületeknek és házi szemétnak ammoniakra való feldolgozására. Eljárás tüzelőanyagok hamujának sulfátokká való átalakítására, trágya konzerválás céljából. Új eljárás arany kivonására és leválasztására. Gép golyók előállítására. Összehajtható podgyásztartó kerékpárok számára. Szállítható sütőkemence. Javítás folyószám bélyegzőkön. Ujtás vizesöves kazánokon. Mindazok, a kik a szabadalmak iránt érdeklődnek azok leírását és rajzait kamaráuknál megtekinthetik.

A Nisben székelő osztrák-magyar alconsulátus, — tekintettel arra, hogy utóbbi időben az osztrák és magyar czégektől behajtás végett oly váltók érkeztek, melyek hiányos kiállítás-uknál fogva, a szerb törvény értelmében érvénytelenek, az érdekeltek figyelmébe a szerb váltótörvénynek főleg következő határozmányaira hívja fel:

1. Az elfogadvány érvényességére nézve csupán az elfogadó aláírása nem elegendő, hanem az elfogadónak a váltó első oldalán névelésére felett sajátkezűleg még a „primio“ vagy „elfogadom“ szót kell rávezetni;

2. A férjnek formaszertint beleegyezése nélkül nevének aláírása érvénytelen, mert is a váltó mindenkor a férj által is aláírandó, még pedig a következő zaradékkal: „Odabram ovaj postupak moje zena.“ Ezen joggyület nőmnek megenged me.

3. A váltónak a férjes nő által harmadik személyre való forgatása esetén a férj engedélye a váltón a feutebb emített módon szintén kitüntetendő.

A m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége a keleti pályaudvaron levő gágyárában a gáz előállítására szánt gázolajbói az 1898 évben körülbelül 30000 kilogramm szénkőszéget 22000 kilogramm szénhidrogénes katránny termevéen, f. é. december 9-én ezen mennyiséget nyilvános árlejtésen elszándékszik árusítani, mely tényre a vállalkozók felhivatnak.

A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas és aczélgyár igazgatósága az 1898-tól 199) év végéig szükségesendő nyomtatvány, papir és egyéb irodai anyagok beszerzésének biztosítása céljából f. hó 30-iki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltétel kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége az 1898 évre szükségesendő jegénye — löczenyő, vörösfenyő deszkák, faragott puha fak pallók, puha szalfak, tölgyfa deszkák, karók léczek, stb. szállítási-ának biztosítása céljából f. é. december 3-iki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak budapest jobbparti üzletvezetősége az 1898 évre szükségesendő csavarok, lampaegések, lámpakarok és általában a gáz és petróleum világításhoz megkívántó alkatrészek beszerzésének biztosítása céljából f. é. december hó 7-iki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek ugy kamaránknál, mint a budapesti anyag beszerzési osztálynál külső kerepési ut. II. házcsoport megtekinthetők.

Sertésvásár.

nov. 15.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 320 kilogrammon feüli súlyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilogramm súlyban) 53—54 krajczár. Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 kraje árig.

Sertéslelészám: 1897. évi nov. 13-ik napján volt készlet 23 138 darab, 1897. nov. hónap 14-ik felhajtott 162 drb, 1897. nov. hónap 14-ik napján elszállított 487 darab 1897. nov. hó 15-ik napjára maradt készletben 22.813 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanya.

Budapesti gabonatözsde.

nov. 16

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	—
»	76	12.60	12.65	80
»	77	12.75	12.85	81
»	78	12.90	13.00	82
Festvidéki ó	79	13.05	13.10	—
»	79	13.05	13.10	—
Fehérmegyei ó	76	12.65	12.80	80
»	76	12.95	13.05	81
»	78	13.05	13.15	82
Bácskai ó	76	12.85	12.90	80
»	77	13.00	13.10	81
»	78	13.15	13.25	82
Észak magy	79	—	—	—
»	78	—	—	—
»	79	—	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	8.50 8.60
» másodikrendű »	—	8.45 8.50
Árpa takarmánynak »	60—62	5.80 6.15
» égetni való »	62—64	6.60 7.00
» serföldöz »	64—66	8.— 10.00
Zab — — — — — »	39—41	6.30 6.50
Tengeri búzási uj	—	4.95 5.50
» más nemű »	—	4.35 5.35
Repce búzási	—	12.20 13.00

CSARNOK.

Az irástudók közt.*)

Irtá: **Ujlaky Antal.**

Szegeden valami Szombatfalvy nevű csizmadia plántálta el az uj hitet, Furcsa ember volt ez. Viselkedése, ruházata a régi idők czéhbéli csizmadia alakjára emlékeztetett. Patkós csizma, ramosz szaraz gombbal, fölötté szük nadrág zsinórral czifrázva főképp az egymás felé hajló zsebek irányában és szintén zsinóros dalmány, mely szorosan a testhez simul. Csak a feje ütött el a magyaros viseletől. Az egy tiszteletreméltó cserkesz harcos öszbecsavarodott feje volt. Rövidre vágott szakalla a végén csimbókkal, harcszerű bajúza fölött haragos sas orr és sajátosan villagos nagy szem. Mély, gondonka hangon beszélt s oly felös gonddal forgatott meg minden e yes szót, mint a kemenczénél ütő pék süteményét.

Eleinte módos embernek látszott, de mivel a hittérítés sokkal több idejébe került, hogsem ideje lett volna sámfára venni a csizmát, elszegényedett. A szegényedését az az érdekes körülmény is siettetette, hogy a megrendelői rajta akarták kipróbálni az elveit olyformán, hogy a megrendelt lábbelikkal adások maradtak neki, arra való számítással, hogy nazarénus letére ugy sem fog pörösködni mivel a nazarénus hit a hatóságokat és felsőbbsegeket is kivétel nélkül szükeztetelenné hirdeti. — És Szombatfalvy nem is pörösködött. Nem haragudott, sőt sajnálkozott azokon, akik ötet becsapták.

Szegények, elvesztették jogukat az üdvösséghez. Leginkább a korhely diákok használták fel a csizmadia jámborságát. Szombatfalvy ugyanis nagyon szerette a zsendülő fiataiságot és kecsgetetésére egy csapat vásott diák naponta elepte szegényes hajlékát és rosszul palástolt mosolygással ballagták a jámbor csizmadia kenetes beszédét Krisztus tudományáról és ezzel kapcsolatosan a mennyei dolgokról. Szelében elterjedt aztán a diáknép között:

— A ki három prédikációt meghallgat, annak a bolond csizmadia olyan lábbelit készít mint a parancsolat. Egy napon mégis fölöttébb meghasonlott az apostol, földhöz vágta a sámfát és kijelentette, miszerint a világ oly romlott, hogy már ő sem segíthet rajta. És eltűnt az érdekes cserkesz fejével. El-e vagy meghalt, nem tudják.

* Mutatvány szerzőnek Filozófia a o m o k o n című sajtó alatt levő könyvéből.

Szombatfalvy eltűnt, de hívei itt maradtak és szaporodnak folyton és plántálják az uj hitet, a mely olyan nagy mérvben terjed, hogy nemsokára meggyűlik vele a baja a katonai bíróságnak.

Különösen a kilenczvenes évek kezdete óta gyarapodik a számuk. Szegeden már külön gyülekező házuk van, ugy szintén az alsó tányán Dorosmán és Horgoson is.

A jövevényt, aki hozzájuk hasonlóan viselkedik, szívesen fogadják. Főképp, ha fölfeledek, hogy jártas az evangyéliumban és az Uj Simon Házában és áhitattal hallgatja a szent Lélek által megszállt emberek beszédét és kész velük a rogyásig térdepelni és énekelni olyan huzamos ideig, hogy az embernek már valósággal csüng az állkapczája. A napokban megjelentem a dorosmai gyülekezetben, ott még nem ismernek. Nehogy a külső bizalmatlanságot keltsen, botra támaszkodva sántítottam, nagyokat sóhajtozva;

— En Uram ne hagyj el.

A jámbor atyafiak körülvettek és kikérdeztek a bajom felől,

— Utan járó vagyok — szóltam — vert a sors temérdek nyomorusággal. Akárhányszor azt hittem, bgharangoztak már nekem és visznek a homok alá . . . De ugy kívánja a szívem hogy előbb megtisztuljak és ezért ide jövök.

A kidölt bedölt kalapok karimája alóram meredtek a szemek, mintha csak a vesémbé akartak volna látni. Valaki pedig ezt dűnyögte:

— Löhet.

Megtudtam, hogy a többek a gyülekezetben maradtak; foglalatostkodnak valamivel. Így egy kissé várokoznom kellett. Megsajnáttak a kint levők, az udvarhátuljáról előgurítottak egy tököt és azt mondták, üljek rá. Erre levettem a kalapomat és szóba álltam velök, sürün idézgetve az irásból a mint ők is teszik.

Megkérdeztem, tudják-e ki alapította az uj hitet. Felem fordult egy széles válu, kurta nyaku ember és tudós képet vágott:

— Hát Krisztus.

Némelyek elilesték az arczomról, hogy nem ilyen féleletet vártam és szólottak:

— Nem lehessen azt tudni,

Kissé világosabb kifejezésre törekedtem, de ugy, hogy el ne áruljam, hogy iskolás emberek között élek és mégis megértessem magam:

— Mit gondolkat barátaim, mióta vannak nazarénusok, vagyis a kik ezt hiszik, a mit maguk hisznek és ugy hiszik ahogy maguk.

Erre már kitérően válaszoltak:

— Itt tudja azt az erőteljes elme.

— Ugy jelönt meg ez a hit az emberök lelkében, mint a hogy a nap megjelönt az égen. Nem lehessen tudni hogy . . .

— Dékány Péter azt mondta odabent Senki a világiak közül, bárhogy hivalkodjanak is az ő tudásokkal, nem tudja mögmondani, hogy mikor születik egy porszem és mikor lesz vége.

Láttam, hogy kátyuba visznek, ki akartam belőle mászni. Előttem egy kenetes szavu ember forgolódott. Törődött, igen sovány alak volt ez, nyugtalanabb és beszédesebb a többinél. Erre vettem ki a hálóm.

— Jó embör, mióta hívó maga?

— Két esztendeje elmúlt.

— Azelett milyen hiten volt?

— Azelett tévelyögtem. Ketholikus voltam de mögtertem.

— Most nem ezt a Krisztust hiszi a kit eddig hitt?

— Debogy nem, csakhogy addig nem is hittem. Mert az keröm szeretettel nem hit, hanem ez a hit. Az sömni se, ez az igazi, mert itt a biblia szerint mèn mindön.

— De nézze, minden felekezet olvassa a bibliát és a maga hite szerint magyarázza azt. Ha egyik így, a másik ugy magyarázza a bibliát, akkor valaki téved.

— Löhet.

— Vajon melyiknek van igaza, a régi vagy ez ujhitnek?

Körü öttem a tévelygő szemekből és a redős arczokból bizalmatlanságot olvastam ki a gyöngébbek el is szökdöstek, minthogy nyilván irástudó letükre attól félték, hogy tudatlanságon fogják őket. De az én sovány emberem nem mozdult a helyéből, hanem keskeny mellén egymásba fonta a csontos karját, csodálkozva nézett a szemem közzé és így felelt:

— Egyik régi felekezetnek sincs igaza, mert az igék nem fogamzanak, meg bennök, minthogy nem a Krisztus tanításai szerint lének. Mink pedig megtartjuk azokait.

Most leeresztette a karját, — az ujjával megbillentette a kalapját és távozóban intett:

— Mög köllöne térni. A mi hitünkön lévő még a madárszót is megéri.

Es ot hagyott. Már a tanyaiak befogták a lovaikat, elkészülöttek és sorra elbucsztak minden jókat kívánván egymásnak. Azok, kik a szavaimat hallották, szépen elkerültek, még néhány idősebb ember igen komolyan nyujtotta a kezét nekem is. Figyelemmel néztem az arczukat. Ugy tűnt fel, mintha esendes bánat ülne mindeniken. Ki tudja, milyen előzmények után fejlődött ki bennük a vágy a megújulás után.

Különösen hosszan bucsuzott egy öreg, a ki mindenkinek sugott valamit a fülebe.

— Mikor hozzám ért, — meglepetve nézett reám, — de azért kezet szorított velem és közel hajolva, a fülembé sugta:

— Köszönetem az atyafiakat és békeséget kívánok az egész háza népnek.

Két három kocsi volt még hátra, mikor a gyülekezet vezetője, egy alacsony, zümök emberke kilépett és megszólított, ha kérdezni akarnék-e tőle valamit.

Bementünk az első szobába, honnan az asszonyokat kiküldte.

(Vége köv.)

L. Komáromi Mariska mint vendég.

Folyó szám 48. Bérlet szám 10.
Pénteken 1897. november hó 19-én

Ripp van Winkle.

Regényes operette 4 képbén. Irták: Meilhac és Farnie. Fordították: Evva és Fay. Zenéjét írta: Planquette.

S Z E M É L Y E K :

I. Előjáték.

Ripp Ripp	Békési Gyula
Lisbeth, neje	L. Komáromy
Alice, leánya	Lévay M.
Derrick, polgármester	Szikay Miklós
Adrien, fia	
Wan der Bilt, orvos	* Szentes János
Nick, fogadós	Beczko J.
Catrine, unokahuga	Serfőzy Zseni
Charlotte, szolgálja	Csügényi V.
Richardson, hadnagy	Ungváry V.
Hudson kapitány	Bartha István
1. hadnagy) szelleme	Karacs Imre
2. hadnagy)	Makray Dénes
Katona	Serfőzy Zseni
A kék hegyek szelleme.	L. Komáromy

II. 20 év múlva.

Ripp Ripp	Békési Gyula
Alice	L. Komáromy
Adrien	Karacs Imre
Nick	Beczko J.
Derrick	Sziklay Miklós
Wan der Bilt	Szentes János
Catrine	Serfőzy Zseni
Levéihordó	Nagy József

Holnapután szombaton, november 20-án

L. Komáromy Mariska második vendégjátékán

A cornevillei harangok.

Planquette operetteje.

ORSZÁGOS HIRLAP

Főszerkesztő :
MIKSZÁTH KÁLMÁN.

POLITIKAI
ES
TÁRSADALMI NAPILAP.

Felelős szerkesztő :
LIPCSEY ÁDÁM.

November 20-án jelenik meg az Országos Hirlap első száma.

A magyar politikai és társadalmi közélet előkelő férfiai alapította oly módon, hogy ez a lap *függetlenségét* minden irányban állandóan megőrizhesse.

Anyagiilag és szellemileg szolidul, jól fundált erős, igaz magyar lap, mely egyetlen párt szolgálatában sem áll; a kormánytól független; nincs egyes vállalkozó kezében, tehát nem követ és nem követhet egyéni célt, üzleti érdeket. Egyetlen ura van, az *igazság*.

Tárgyilagos, komoly bírálatának tere a közélet egész mezeje s annak minden szereplője.

Modora, hangja erős, de nem durva. Izléstelenség, személyeskedés belőle egyszersmindenkorra számüzve van.

A szerencsés és nagy nemzetközi jelentőségű helyzetbe jutott, modern Magyarország haladásának utja a *szabadelvűségnek fokozatos fejlesztése* a nemzeti közvéleményben, alapja és célja a *magyarság faji megerősítése*.

Ennek a nagyszerű, legfőbb nemzeti föladatnak s az a körül forrongó küzdelmeknek munkára, harcra kész bajnoka az Országos Hirlap.

Valódi magyar szellemének, tisztességes hangjának, magas irodalmi színvonalának eleve biztosítéka az a körülmény, hogy az Országos Hirlap főszerkesztője

MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Felelős szerkesztő: *Lipcei Ádám*.

A lap belső dolgozótársai: *Kálnoki Izidor* segédszerkesztő, *dr. Pap Dávid*, *Keszler József*, *Lovassy Andor*, *Papp Dániel*, *Mérai Horváth Károly*, *Kubos Ede*, *dr. Guthy Soma*, *Lendvay Sándor*, *Reiniger Simon*, *dr. Molnár Géza*, *Lakatos Sándor*, *Stojanovits Jenő*, *Hegyi Ödön*, *Fodor Oszkár*, *dr. Haller Károly* stb.

Az Országos Hirlap levelezőket tart az ország minden részében. Kivétel nélkül minden nagyobb városban, azonkívül a külső országok, metropolisáiban, úgy hogy minden nevezetes eseményről gyors kimerítő tudósításokat közölhet.

Mikszáth Kálmán az Országos Hirlap minden egyes számába fog írni, s körülötte lesz a legjelesebb tárczairók egész gárdája. A lap belső dolgozótársain kívül tárczákat írnak: *Tömörkényi, Vámbéry Armin, Agai Adolf, Kozma Andor, Marezali Henrik, Homo (Pollák Illés), Junius, Gárdonyi Géza, Sebestyén Gyula, Sz. Nögáll Janka, Beöthy Zsolt, Kálnay László, Szabó Endre, Kazár Emil, Vértesi Arnold* stb.

A *Közigazgatási* rovat is a legértelmesebb lesz. *Dr. Pap Dávid* jeles közgazdasági író intézi a lapnak ezt a részét, a közgazdasági rovatot *Lendvay Sándor* vezeli. A tőzsdéről *Keszler József* ír naponként élénk színgazdag tollal tájékoztató képet, hétről-hétre összefoglaló kritikai szemlét. *Mezőgazdasági* rovatunkat a rendes közleményeim kívül főleg tartalmassá teszi *Miklós Ödön*, gazdag tapasztalataival és széles látókörével. Az erdőgazdaság köréből *Bedő Albert*től leszünk szerencsések hozni cikkeket. Ezen felül *dr. Bamberger Béla, György Endre* és *Szabó Jenő*, mind a hárman elismert tekintélyű szakferfiak gazdagítják lapunkat közgazdasági közleményekkel.

A jeles erőkre bízott szakrovatokon kívül kedves és vonzó olvasmány is bőven lesz az *Országos Hirlap*-ban. A *Mindenféle* rovatában az olvasó meg fogja találni az érdekességek egész halmazát. Tömértelen kedves és pikáns apróságok idegen országok társadalmából, szintugy jelentősebb tudnivalók a külföld tudományos mozgalmából, számtalan komoly és derűs epizódja a közéletnek, kikapott színes részletek a nagy események kulisszái mögöl: megannyi vonzó újdonság, a mely nem szenzációja bár a napnak, mindenkor friss és kellemes olvasmány.

Végül elhagyva számtalan egyéb apró rovatot, szólunk a *Regénytárról*. Gondoskodva megválogatjuk a világirodalomból a legszebbeket s művészi fordításban adjuk közlé. Legelső regényünk egy friss, bájos külföldi munka: a *„Róka-ut”*, mely az egész világon nagy feltűnést keltett. Ezt követi *Mikszáth Kálmán*-nak „*Az új Zrínyiász*” című hosszabb satirikus politikai rajza.

Az *Országos Hirlap* ez évi november 20-tól kezdve jelenik meg naponként, ünnep és vasárnapokat követő napokon is.

Az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetési ára :

Egy évre 14 frt. * Félévre 7 frt. * Negyedévre 3 frt 50. * Egy óra 1 frt 20.

Az előfizetési pénzek (legzélszerűbben postautalványon) a kiadóhivatalba Budapest, VIII., József-körút 65) küldendők. *Előfizetéseket ezenkívül elfogad minden postahivatal, könyvkereskedés és újságelárusító.*

Az ORSZÁGOS HIRLAP
kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 65.